

# OBSAH

Předmluva 8

## **I. Vítězslav Novák – osobnost skladatele a pedagoga** 10 (1870–1949)

Odkaz Vítězslava Nováka ve světle pramenů a literatury	10
Vítězslav Novák – neznámý	20
Několik poznámek ke korespondenci Vítězslava Nováka	
Vztahy Vítězslava Nováka k vídeňskému nakladatelství Universal Edition	26
Třebelovice a Vítězslav Novák	34
Vítězslav Novák v karlovičské „Knize turistů“	38
K počátkům tvůrčího folklorismu Vítězslava Nováka	43
Slovácká suita a lidová píseň	50
Toman a lesní panna Zdeňka Fibicha a Vítězslava Nováka	54
Ke koncepci instrumentace v díle Vítězslava Nováka	60
Novákův orchestrální Pan – naplněná životní syntéza	65
Deklamační principy a struktura oper Vítězslava Nováka	70
K úloze folkloru v životní filozofii Vítězslava Nováka v jeho polozapomenuté opeře Dědův odkaz	76
Nad partiturou Signoriny Gioventù Vítězslava Nováka	84
Novákovské premiéry v dobovém domácím tisku	88
K teoretickým a myšlenkovým základům kompoziční školy Vítězslava Nováka	94
Umělcův názor na život a svět	99

## **II. Vybrané studie o hudbě 20. století** 104

<b>Leoš Janáček (1854–1928)</b>	104
Leoš Janáček – hudební dramatik 20. století	104
Janáčková zvukovost v službách hudebního dramatismu	109
Bojovnice za Pastorkyni	113

<b>Béla Bartók (1881–1945)</b>	115
Bicí pojetí klavíru v díle Bély Bartóka	115
Bartók mezi Janáčkem a Novákem	119
Účast bicích nástrojů ve stylové syntéze Bély Bartóka	129
Neofolkloristické idiomy Bély Bartóka v úloze výrazových struktur	135

<b>Igor Stravinskij (1882–1971)</b>	140
Moudrost stáří Igora Stravinského	140
Moudrost stáří Igora Stravinského (po 20 letech) aneb Hledání nekonečna v mikrokosmu hudby	143
Stravinského Svatba jako inspirace kompoziční techniky	150
Klavír v tvorbě Igora Stravinského	158
<b>Karol Szymanowski (1882–1937)</b>	162
Umění životní zralosti	162
Nad partiturou Zbojníků Karola Szymanowského	166
Houslové metamorfózy Karola Szymanowského	170
<b>Bohuslav Martinů (1890–1959)</b>	176
Bohuslav Martinů a jeho principy concerta grossa	176
Klavír v instrumentaci Bohuslava Martinů	180
Svět baletů Bohuslava Martinů	187
Symfonie Bohuslava Martinů jako produkt neoklasického myšlení – k pozdní syntéze skladatele	193
<b>Sergej Prokofjev (1891–1953)</b>	198
Metamorfózy stylu nebo tragedie génia?	198
Sergej Prokofjev – syntetik klavírní techniky 20. století	205
<b>Arthur Honegger (1892–1955)</b>	212
...Ani anděl, ani zvíře...	212
Kantátový odkaz Arthura Honeggera	218
Prvý z Šesti	223
<b>Darius Milhaud (1892–1974)</b>	226
K 100. výročí narození	226
<b>Paul Hindemith (1895–1963)</b>	231
Hindemithův hudební výklad univerza	231
Hindemithova koncepce tonality jako hry tónů a tónin	236
<b>Různé stati k hudbě 20. století</b>	241
Roviny sukovského poznání	241
Stoletá Salome – sexuální deviance nebo marná katarze?	247
Charles Ives – první „vážný“ Američan	253
Hudba pro 21. století – Witold Lutoslawski	257
Geniální omyl Oliviera Messiaena (1908–1992)	260

Neohrožený Puccini	267
„Předběhlík“ Martinů	275
Génius původnosti George Gershwin (1898–1937)	281
<i>Doslov</i>	290

## Užité zkratky

V odkazech na písemné prameny a literaturu užito následujících zkrácení:

Paměti = Vítězslav Novák – O sobě a o jiných, Supraphon, Praha 1970

Katalog = Tematický a bibliografický katalog Vítězslava Nováka, Miloš Schnierer – Ludmila Peřinová, Editio Praga, Praha 1999.

Vladimír Lébl: Monografie = týž: Vítězslav Novák – život a dílo, Nakl. Čs. akademie věd, Praha 1964

Richard Veselý: Monografie = týž: Vítězslav Novák – Obraz jeho života a vývoje jeho umění, in: VN – studie a vzpomínky k 60. nar., red. Antonín Srba, Osvětový klub, Praha 1932

Jihočeský sborník = Vítězslav Novák – studie a vzpomínky k 100. výročí nar., red. Karel Padrta a Bohumír Štědroň, Jihočeské muzeum, České Budějovice 1972

Zprávy SVN = bulletin Zprávy Společnosti Vítězslava Nováka

HMUB = Nakladatelství Hudební matice Umělecké besedy, Praha

UE = Universal Edition, Wien

ND = Národní divadlo v Praze

FSBB = Filharmonický spolek Beseda brněnská

ČF = Česká filharmonie